

Сабактын темасы: Фразеологизмдер жөнүндө түшүнүк 5-сабак 6-класс Кыргыз тили

Негизги компетенттүүлүктөр	Сабактын максаттары
1. Маалыматтык: маалымат менен иштей билет. Жетишпеген маалыматты издеп табууга аракеттенет.	1. Билим берүүчүлүк: фразеологизмдер тууралуу маалымат алышат. Фразеологиялык сөздүктөрдү пайдалана алат. Фразеологизмдердин маанисин түшүнөт, кебинде пайдаланат.
2. Социалдык-коммуникативдик: өзүнүн билгендерин башка окуучулар менен бөлүшүүгө даяр. Маектешүүдө зарыл маалымат алууга даяр. Аны оозеки жана жазуу жүзүндө билдирет.	2. Өнүктүрүүчүлүк: фразеологизмдерди текст түзүүдө стилдик жактан ыктуу колдоно алат. Сөздүк менен өз алдынча иштей алат.
3. Өз алдынча уюштуруу жана көйгөйлөрдү чечүү: өзүн-өзү өнүктүрүү ыкмаларын өздөштүрүүгө даяр.	3. Тарбия берүүчүлүк: өзүнө ишенүүчүлүгү артат.

Жогорку максаттар ишке ашат, эгерде:

- фразеологизмдерди туруктуу сөз айкашы катары билсе;
- фразеологиялык сөздүктөн фразеологизмдерди таба алса;
- фразеологизмдердин маанисин тапса;
- фразеологизмдерди катыштырып, сүйлөм түзсө; - сөздүктөр менен өз алдынча иштей алса.

Сабактын жабдылышы. Окуу китеби, тексттер

Сөздүктөр: Колдонулуучу метод: китеп менен иштөө методу, синквейн стратегиясы

Сабактын жүрүшү

Сабактын этабы	Мугалимдин иш-аракети	Окуучулардын иш-аракети	Баалоо	Окуучуларда калыптануучу компетенттүүлүктөр	
Уюштуруу үчүрү	Уюштуруу. Мугалим окуучуларга бири-бирине каалоо жазууну сунуштайт. Окуучулар жазылган каалоолорун бири-бирине беришет. Окуучулар аны окуп, көңүлдөрү көтөрүлөт.	Окуучулар мугалим менен саламдашат, сабакка даярданышат. <i>*Алтын эрежени эске алышат</i>	 Эң жакшы!	НК	ПК

<p>Үй тапшырмасын сурап алуу</p>	<p>. Үй тапшырмасы консультациянын жардамы менен текшерилет.</p> <p>Билгенин түшүндүрүп берүү үчүн суроолор:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Терминдер кандай сөздөр? 2. Терминдер эмнеге байланыштуу айтылат? 3. Терминдер кандай жолдор менен жасалат? 4. Терминдердин пайда болушунун кандай жолдору бар? 5. Жазып келген тапшырмаларын текшерүү 6. Неологиздер кантип пайда болотал сөздөрдү колдонулабы? 7. Жазып келген тапшырмаларын окушат. 	<p>Окуучулар ушул эрежелерди жана тапшырмаларды аткаруу менен теманы түшүнүшөт</p> <ul style="list-style-type: none"> - эрежени билүүсү; эрежеге ылайык мисалдарды талдоосу; кластерди түзүүдөгү чыгармачылыгы; - көнүгүүнү тапшырмага ылайык туура аткаруусу; - мисалдарды оозеки түзүүсү; - ырды көркөм окуп, кесиптик сөздөрдү жазуусу; - тапшырмаларды аткаруудагы тактыгы жана тууралыгы каралат. 	<p>Үй тапшырмасы бааланат</p> 	<p>НК-2-3</p>	<p>ПК-1-2-3</p>
----------------------------------	--	--	---	---------------	-----------------

Жаңы теманы түшүнүүгө даярдоо. Төмөндөгү мисалдарды окуп чыгып, алды сызылган сөздөргө көңүл бургула. Бул сөздөрдүн мааниси силерге таанышпы?

1. Казактын баягы кызыл чиедей балдары эбак оокатка жарап, ата-энесинин түйшүгүн жеңилдеткен. (К. Ж.) 2. Атайдын жүрөгү эмне үчүндүр шуу дей түштү. (К. К.) 3. Күйүнүп да койбойт, сумсайып ичмекейи ичинде. (К. О.)

Окуучулар түшүнгөнүн өз сөзү менен айтышат. Мисалы: кызыл чиедей – өтө жаш; жүрөгү шуу дей түштү – катуу чочуп кетүү; ичмекейи ичинде – кылык-жоругу, болгон өнөрү ичинде.

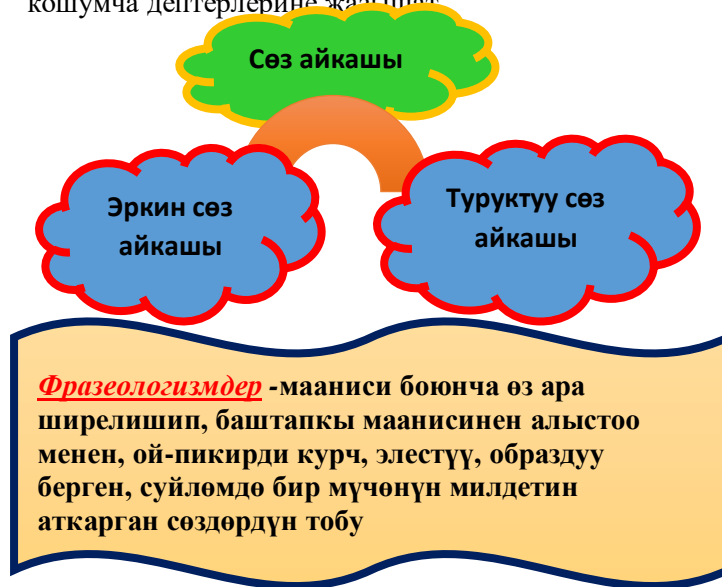
Жаңы теманы түшүндүрүү. Сөздөрдүн мааниси чечмеленгенден кийин мугалим окуучуларды окуу китебиндеги **1-эреже** менен тааныштырат.

Сөз акаштары жана алардын бөлүнүшт-рү тууралуу мугалим түшүндүрөт.

Окуучулардын жөндөмүн көзөмөлдөп турат.

Окуучулар түшүнгөнүн өз сөзү менен айтышат. Мисалы: кызыл чиедей – өтө жаш; жүрөгү шуу дей түштү – катуу чочуп кетүү; ичмекейи ичинде – кылык-жоругу, болгон өнөрү ичинде.

Окуучулар түшүнгөндөрүн айтуу менен бирге кошумча дептерлерине жазышат.

Окуучулар эреже чыгарып класстер түзүшөт.

Калыптандыруу-чу баалоо

Кайтарым байланыш

Сөз менен баалоо

НК
-1-
2-3

ПК-1-
2-3

Көнүгүү иштөө	<p>Билимди алгачкы жолу бышыктоо. 149-көнүгүү иштелет. Алган билимди алгачкы жолу бышыктоо көнүгүүсү. 1) Сүйлөмдөрдү окуп, эркин жана туруктуу сөз айкаштарын тапкыла. 2) Эмне үчүн эркин жана туруктуу сөз айкашы экендигин түшүндүргүлө.</p> <p>Билимди тереңдетүү. 2-эреже менен тааныштырат. 150-көнүгүү иштетилет. Сөздүктөр менен иштөө көнүгүүсү. Жуптук иш. 1) Фразеологиялык сөздүктөрдү пайдаланып, 5–6 сөз жазгыла. 2) Алардын кандай мааниде колдонуларын таап, схема түрүндө жазгыла. Мисалы:</p> <div data-bbox="241 555 922 683"> <pre> graph LR A[Башын жерге салуу] --> B[уялуу, кылмышын мойнуна алуу] A --> C[Капа болуп, сабыры суз тартуу] </pre> </div>	<p>3-эреже түшүндүрүлөт. Окуучулар эрежеде берилген мисалдарга синтаксистик талдоо жүргүзүшөт.</p> <p>Жуптук иш. Окуучуларга фразеологизмге синквейн түзүүнү сунуштайт. Окуучулар синквейн түзүшөт. Жуптар ишин бири-бирине окуп берип талкуулашат. Синквейн – япон миниатюрасын элестеткен беш сап түрүндөгү ыр.</p>	<div data-bbox="1742 124 1982 343"> <p>Калыптандыр уучу баалоо</p> </div> <div data-bbox="1742 343 2011 738"> <p>Бири-бирин баалашат</p> </div>	НК -1- 2-3	ПК-2- 3
Сабакты	<p>1. 1. Фразеологизмдер ...</p> <p>А) сөз айкаштары мааниси боюнча өз ара ширелишип, баштапкы маанисинен</p> <p>Б)</p>	<p>1. Фразеологизмдер ...</p> <p>А) сөз айкаштары боюнча өз ара ширелишип, баштапкы маанисинен алыстоо менен, ой-пикирди курч, элестүү, образдуу</p> <p>Б) мааниси</p>	<p>Азаматсыңар !</p> <div data-bbox="1742 786 1870 877"> </div>	НК -2- 3	ПК-2- 3

	<p>алыстоо менен, ой-пикирди курч, элестүү, образдуу берген, сүйлөмдө бир мүчөнүн милдетин аткарган сөздөрдүн тобу В) мааниси боюнча өз ара байланышта болуп, ой пикирди. курч, элестүү берген, бирок сүйлөмдө ар башка милдетти аткарган сөздөр</p> <p>Г) түпкү маанисинен ажырап, өтмө мааниге өткөн татаал сөздөр</p> <p>2."Ат тезегин кургатпай", Фразеологизм сөздөрүнүн мааниси:</p> <p>А) жамгыр жаап, ат тезеги кургабай калган Б) мүмкүнчүлүк, убакыт бербей койгон</p> <p>В) ат тезеги кургаганча тез-тез келген</p> <p>Г) кеч келгендигин билдирет</p> <p>3.Фразеологизм сөздөрдүн башка тилге так которулушу ..А) так которулат Б) жарым-жартылай которулат В) которулбайт, анын башка тилде эквиваленти б-т Г) которулбайт анын башка тилде эквиваленти болбойт</p>	<p>берген, сүйлөмдө бир мүчөнүн милдетин аткарган сөздөрдүн тобу</p> <p>В) мааниси боюнча өз ара байланышта болуп, ой пикирди. курч, элестүү берген, бирок сүйлөмдө ар башка милдетти аткарган сөздөр</p> <p>Г) түпкү маанисинен ажырап, өтмө мааниге өткөн татаал сөздөр</p> <p>2."Ат тезегин кургатпай", Фразеологизм сөздөрүнүн мааниси: А) жамгыр жаап, ат тезеги кургабай калган</p> <p>Б) мүмкүнчүлүк, убакыт бербей койгон</p> <p>В) ат тезеги кургаганча тез-тез келген</p> <p>Г) кеч келгендигин билдирет</p> <p>3.Фразеологизм сөздөрдүн башка тилге так которулушу ... А) так которулат</p> <p>Б) жарым-жартылай которулат В) которулбайт, анын башка тилде эквиваленти б-т</p> <p>Г) которулбайт анын башка тилде эквиваленти болбойт</p>	Оозеки жообу бааланат		
Тапшырма берүү :	<p>Үйгө тапшырма берүү. Фразеологизмдердин маанисине ылайык табышмак сүрөттөрдү тартып келүү. Кийинки сабакта тартып келген сүрөттө кайсы фразеологизм жашырылганын табышат.</p>	<p>Үйгө тапшырма берүү. Фразеологизмдердин маанисине ылайык табышмак сүрөттөрдү тартып келүү. Кийинки сабакта тартып келген сүрөттө кайсы фразеологизм жашырылганын табышат</p>	<p>Жакшы !</p> 	НК -2- 3	ПК-1- 2- 3

Баалоо (3 мүнөт)	<p>Сабакты жыйынтыктоо.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Фразеологизмдер кандай сөз айкаштары?2. Фразеологизмдердин ордун алмаштырууга болобу?3. Фразеологизмдер канча компоненттен (сөздөн) турат?4. Алар сүйлөмдө кандай милдеттерди аткарат? <p>Окуучулардын билими баалоонун талаптары аркылуу бааланат.</p>	Күндөлүктөрүнө баа койдурушат .		
---------------------	---	---------------------------------	--	--